

**Haninge
kommun**

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Gestaltningssprogram för Nedersta-Skarplöt Västerhaninge

**Antagandehandling
2007-12-20**

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

**Henrik Lundberg
T f Planchef**

**Maria Borup
Planarkitekt**

**Underlag till gestaltningssprogrammet har utformats av Kjell Forshed,
Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB**

GESTALTNINGSPROGRAM

FÖR

NEDERSTA – SKARPLÖT

HANINGE

Gestaltningens syfte är att illustrera och tydliggöra planens intentioner. Gestaltningens program beskriver och konkretiserar principerna för stadsrummets och bebyggelsens utformning. Riktlinjer läggs fast för användning av material, färger, vegetation, belysning och andra element som ger området och bebyggelsen önskad karaktär.

Det är viktigt att riktlinjerna inte enbart gäller under områdets uppbyggnad utan också framgent under områdets fortsatta levnad, så att bebyggelsen behåller och utvecklar sin specifika karaktär och identitet.

Nedersta – Skarplötområdet planeras som en trädgårdsstadsbebyggelse med "bykänsla". Skalan är låg, max två våningar. Gator och platsbildningar bildar tydliga rum byggda av hus och grönska. Dessa offentliga rum bildar den gemensamma miljön och håller ihop det stora området. Utformningsprinciper för dessa beskrivs därför noga i detta program. I kontrast till den offentliga miljön står den privata d.v.s. trädgårdarna. Här skall de boendes lust och flit få blomma ut. Här råder frihet istället, naturligtvis inom vissa gränser förstås. Gränsen mellan det gemensamma och de privata ytorna är därför viktig att markera tydligt. För trädgårdsstaden är det klippta häckar, vackra grindar och måttligt stora garageinfarter som råder.

För husen gäller också principer för utformningen. Det gäller framförallt material och färg på fasader och tak. En behaglig variation är målsättningen, samtidigt som det enskilda huset uppfattas som en "individ". Entréer måste markeras tydligt.

GATORNA

Gatusystemet byggs upp av ett nät av gator av olika storlek som ger struktur och karaktär åt området. Återvändgator undviks.

Gatutyp 1A och 1 B "Bygata" med eller utan buss

Detta är områdets huvudgata och gestaltas därför som ett relativt brett stadsrum minst 15 meter brett mellan häckar och minst 21 m mellan hus. Bredden varierar så att vackra rumsrytmer och böljande rörelser kan åstadkommas: För att hålla ned hastigheten på ett naturligt sätt delas de hårdgjorda ytorna upp med färg och material. Av samma skäl grupperas träd nära körbanan så att det visuella rummet krymper. Träden kan planteras strikt eller mer organiskt för att variera rumsbildningarna.

Dessutom införs avsmalningar på lämpliga ställen. Synliga diken och kantstenar undviks.

Gästparkering utförs på ett naturligt och diskret sätt i detta gröna gaturum, sntingen som förlängda garageinfarter eller som gatstenssatta ytor vid sidan av vägen och ihop med trädplanteringar. Se bild.

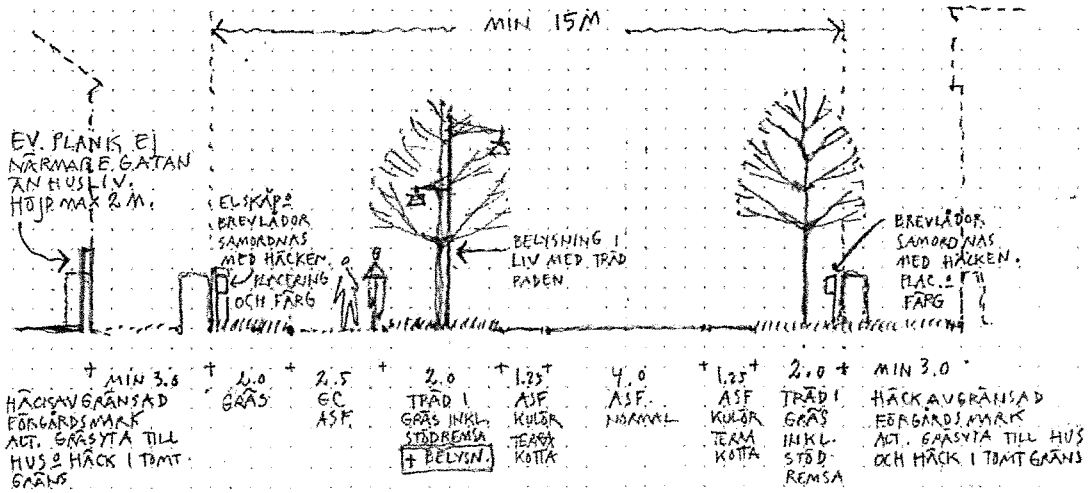
Husen möter dessa gator antingen med häckomgärdade förgårdar eller med hus i tomtgräns, beroende på den karaktär man vill skapa.

Eventuella plank får vara högst 2 meter höga och får ej placeras närmare gatan än husliv, så att häck och planterad förgårdsmark ramar in gatan.

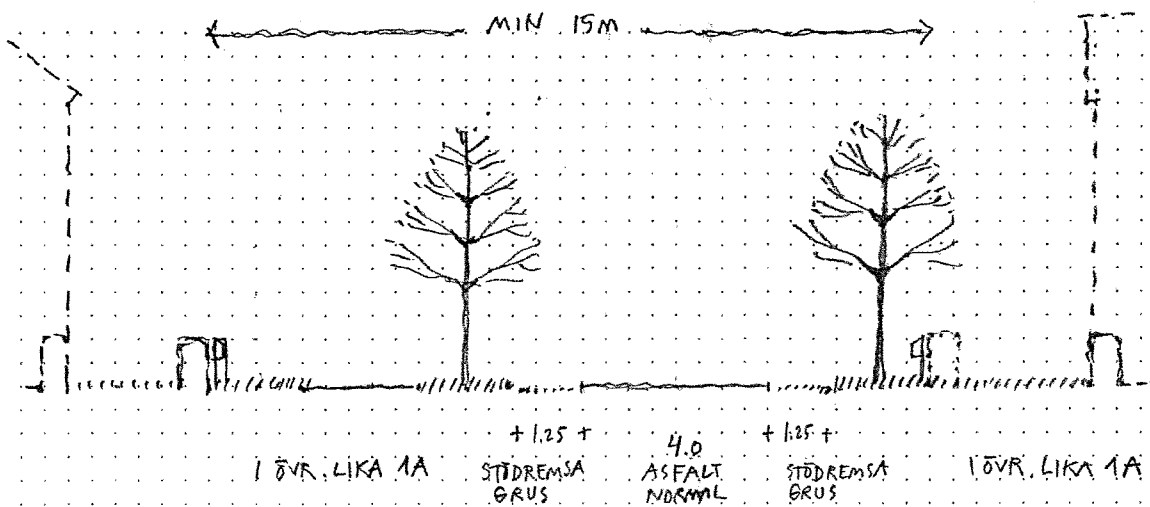
Belysningen utgörs av Stockholmslyktan i ljusgrå färg.

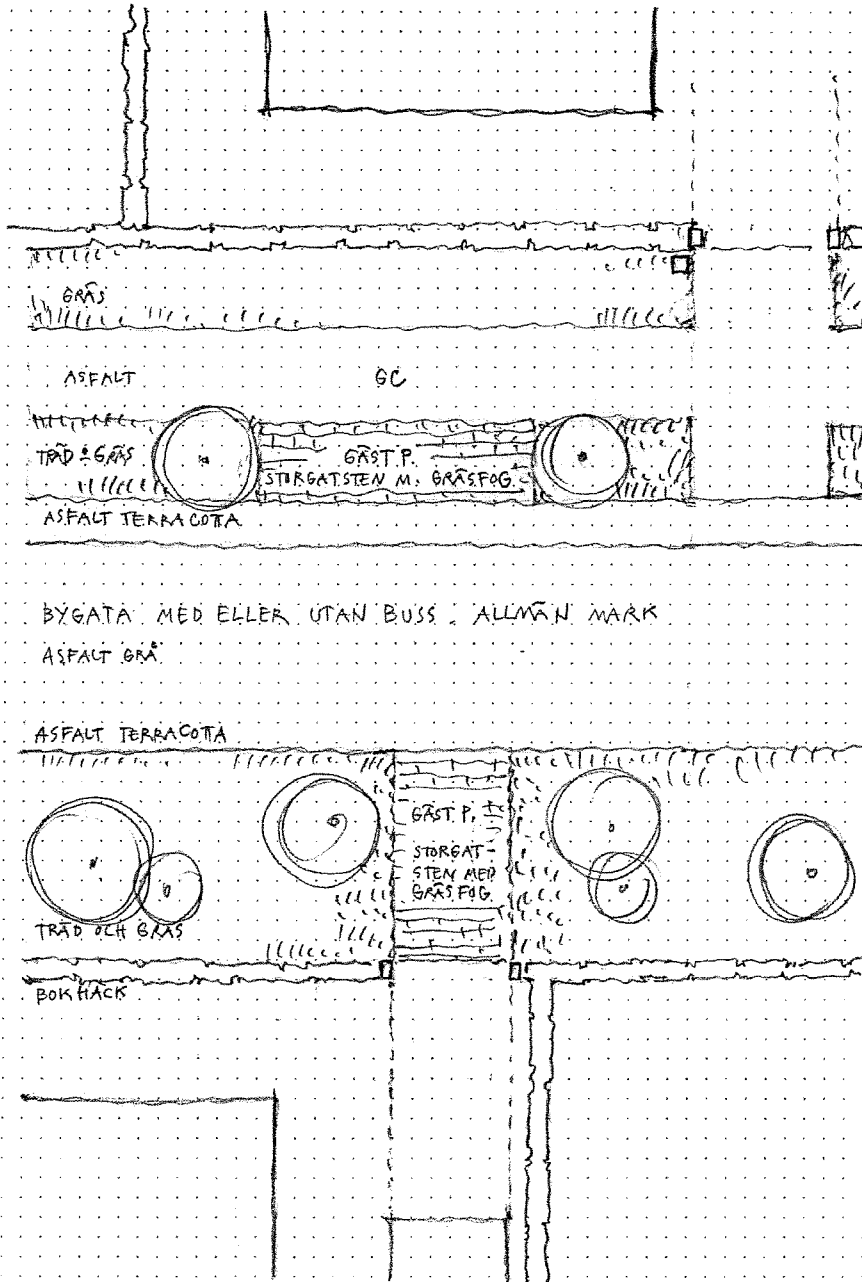
Elskåp och brevlådor placeras i direkt anslutning till häcken och väljs i enhetligt mörka färger.

GATUTYP 1 A "BYGATA" MED BUSS

GATUTYP 1 B "BYGATA" UTAN BUSS

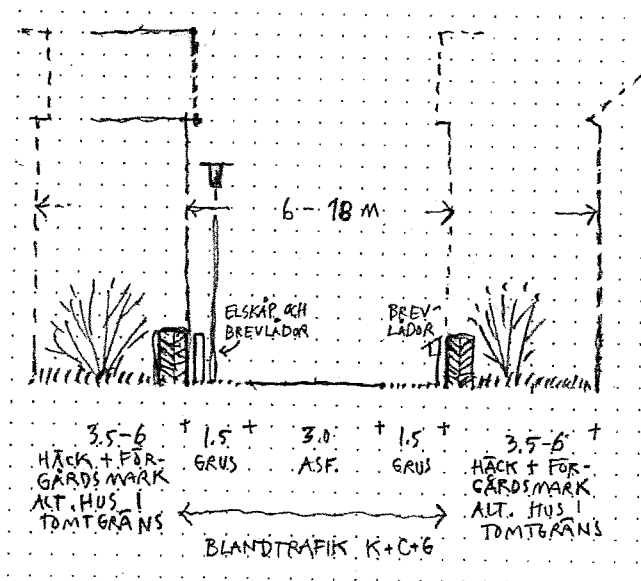
GÄSTPARKERING OCH GARAGEINFARTER GATUTYP 1A OCH 1B

Gatutyp 2 "Byväg"

Denna har smalare mått. Husen möter gatan antingen via häckomgärdade förgårdar eller med hus i gatuliv. Inga kantstenar. Belysningen utgörs av Stockholmslyktan i ljusgrå färg.

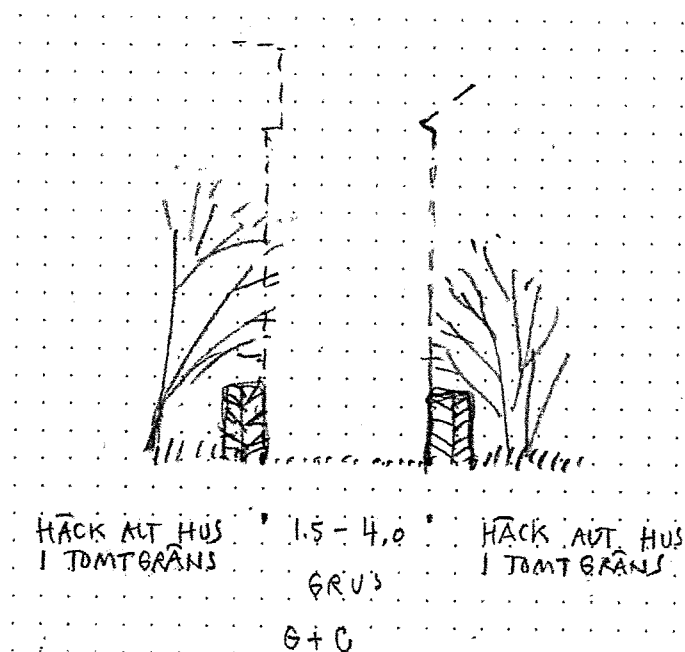
Elskåp och brevlådor placeras i direkt anslutning till häcken och väljes i mörka färger.

Gästparkering kan ske i detta sex meter breda och hårdgjorda gaturum.

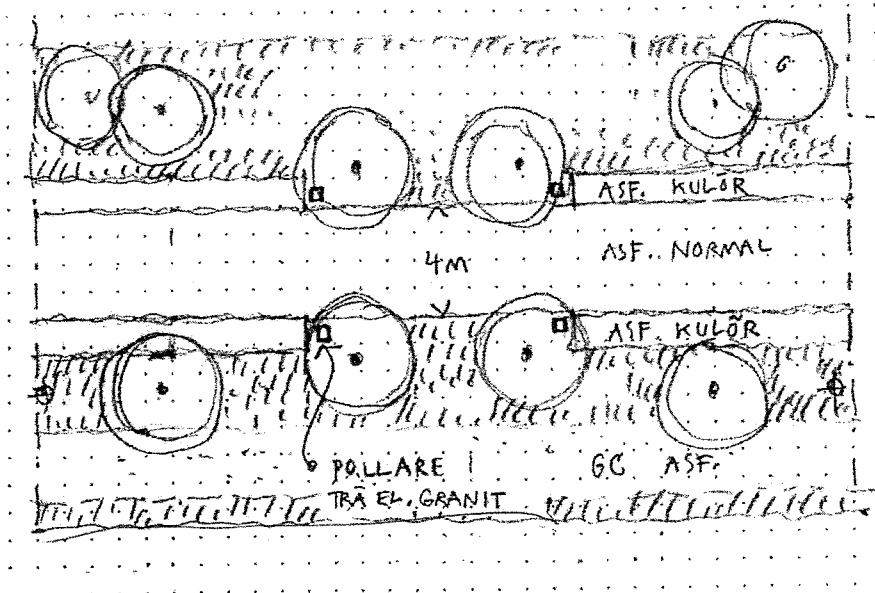

Gatutyp 3 "Bygränd"

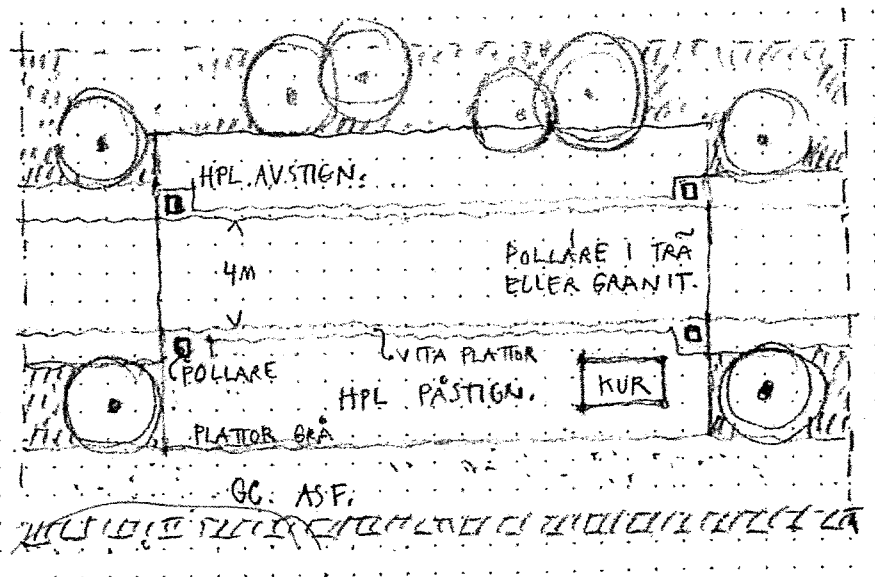
Denna gatutyp är en smal passage för gång och cykeltrafik (ev. enstaka garagetillfart). Passagen kantas av häckar eller hus i tomtgräns. Inga kantstenar.

FARTDÄMPANDE AVSMALNING C:A 10 M

BUSSHÅLLPLATS LÄNGD C:A 20 M

PLATSBILDNINGAR

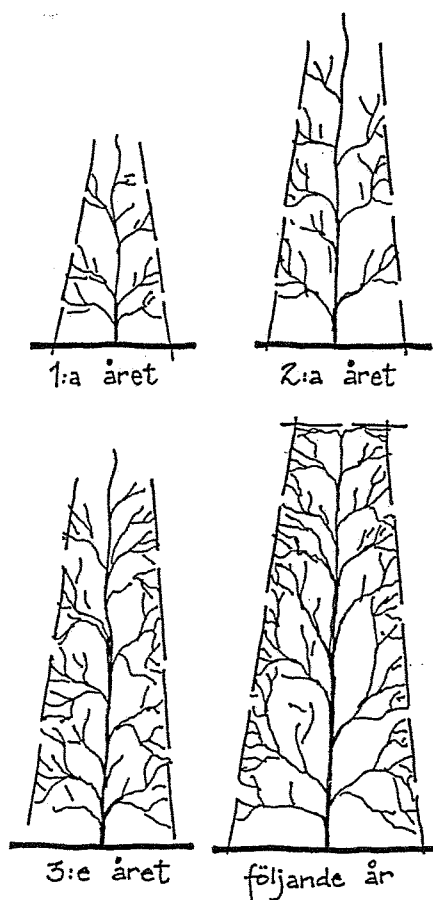
Gatorna övergår på flera ställen till platsbildningar vilket är karaktäristiskt för trädgårdsstaden. Här planteras vackra blommande träd och buskar. Marken täcks av gräs företrädesvis. Hårdgjorda ytor minimeras och utförs i grus eller med plattor. Här finns parksoffor och något vackert, t. ex. en skulptur eller ett litet vatten. Lekplatser placeras ej här utan förläggs till kvarterens inre. Platsbildningen inramas av trottoarer eller gångvägar på samtliga sidor.

Belysningen utgörs av Stockholmslyktan i ljusgrå färg.

FÖRGÅRDAR & TOMTGRÄNSER

Dessa markeras tydligt och enhetligt och utgörs av klippta avenbokhäckar. Dessa kommer att ge området en speciell identitet och karaktär och kommer att hålla ihop bebyggelsens mångfald. För att ge ordentlig rumsverkan bör de ej vara lägre än 1.3 m, gärna högre. Mot gator och platser anläggs dessa från början. Mellan grannar och mot kvarterens inre eller mot naturmark, kan även de boende anlägga dem.

Entréer och garageinfarter i häckarna markeras med grindstolpar. Öppningarna får ej vara bredare än 3,5 m. Annars förloras rumskänslan. Eventuella staket skall vara av typen mörkmålat nät, och placeras på insidan av häcken. Då blir de så diskreta de kan vara.

Uppbyggnad beskärning av *avenbokshäck*. Två saker bör man tänka på. Plantera helst på våren och beskär under juli-dec, men inte toppskottet förrän önskad höjd uppnåtts. Planteras 3-4 st/m.

PARKERINGAR

Parkeringar anläggs på tomtmark. De skall brytas ned i enskilda eller i små samlade parkeringar. Garagebyggnader/carportar placeras innanför husens liv mot gatan och förläggs på gårdsidan och integreras med uthus, häckar och vegetation så de blir så diskreta som möjligt.

Gästparkering kan ske som gatuparkering längs ena sidan gatan, på lämpliga ställen. Samlade gästparkeringar får ej dominera platsbildningarna.

LEKPLATSER

Dessa förläggs till kvarterens inre delar och integreras i landskapsgestaltningen. Här finns t.ex. sandlåda, gungor, stenar att hoppa på samt en stor fri yta i gräs för lek och spel. En större lekplats kan anläggas ihop med förskolan som ligger mitt i bebyggelsen.

HUSEN

Husens fasadmaterial utgörs av trä eller sten och skall färgsättas i varierande men vackert samstämda kulörer.

Taken beläggs med pannor, brandtäckt plåt, eller cembolit i kulörerna rött, mörkgrått eller ljusgrått. Sedum går också bra. Detta gäller bostadshus såväl som uthus.

Stor omsorg bör läggas på entrépartier och skorstenar, vilka ger profil och identitet åt det enskilda huset.